

ning med os. Ogsaa med Hensyn hertil maatte jeg anbefale den allerførste Varsomhed i Vedtagelsen af kirkelige Love i Retning af større individuel Frihed.

Safs: Jeg havde ikke troet, at jeg skulde blive foranlediget til at tage Ordet i Anledning af denne Lov, som jeg ikke anseer for at være af nogen overordentlig Vigtighed. Men da der er faldet Ytringer i saa forskjellige Retninger, vil jeg ubede mig Thingets Taalmodighed et Døbtid til at høre nogle saa Bemærkninger. Der er navnlig et Spørgsmaal, hvis Besvarelse vil have en væsentlig Indflydelse med Hensyn til det foreliggende Forslag, nemlig Spørgsmaalet om, hvilken der er den rette Fortolkning af denne Paragraf i Grundloven, som siger, at Folkekirken ordnes ved Lov. Jeg kan ikke forstaae den Fortolkning, der er fremført af den ærede sidste Taler. Jeg vilde kunne forstaae den og tilmed forstaae, at det var den rigtige og den eneste rigtige, hvis det var en ny Skabning, der var fremkommen her i Landet under Navn af Folkekirken, og under den Forudsætning, at naar denne nye Skabning skulde opbygges, den gamle Forsfatning da blev kastet overbord i Et og Alt. Da var det nødvendigt, at en heel ny Forsfatning kom tillive; men nu bestaaer den gamle Kirkeforsfatning, ligesom den tidligere har bestaaet, og det er kun ved enkelte Love, at Hans Majestæt Kongen, som Kirkens synlige Overhoved, tilligemed Rigsdagen har ladet foretage enkelte Forandringer i den bestaaende Kirkeforsfatning. Er det saaledes, og det er jo en Kjendsgjerning, da kan jeg ikke finde nogen Mening i den fremførte Fortolkning. Det maa være den rette Fremgangsmaade, der er brugt, og ad den Vej maa der gaaes frem. Den maa gjerne møde Modstand; thi det er altid godt, at naar Noget rører sig med Liv og Kraft, det da møder Modstand; det Modsaite er i Almindelighed et Tegn paa, at Sagen ikke duer meget. Det er ogsaa godt, at der er Noget til, der kaldes konservativt, at der er Noget, der holde igjen; men man kan ogsaa holde for meget igjen; thi at holde saaledes paa det konservative, at det skulde faae Overhaand, saavel i religiøs som i politisk

Henseende, med andre Ord altid at beholde status quo ante, det duer virkelig ikke. Thi det er med Livet som med Vandet, at, naar det ikke faaer Lov til at risle og løbe fremad, forraadner det og forgaaer. Disse Bemærkninger fandt jeg mig foranlediget til saaledes foreløbigt at fremkomme med, og ifølge den Fortolkning, som jeg saaledes maa ansee for den ene rigtige af den omtalte Paragraf i Grundloven, maatte jeg høilig ønske og anbefale, at den kongelige Anordning, hvormed der er Tale, afløses af en Lov, der gaaer i lignende Retning som det her indbragte Forslag. Den reiste Sag forekommer mig i det Hele temmelig ubetydelig, og jeg tror den kunde fra allerførst af, lige efter Lovens om Sognebaands Løsning, være ordnet fra Administrationens Side ved en nyere Forklaring af denne Lov. Det er ikke de Villige, der have foranlediget, at en saadan kongelig Anordning eller Lov er bleven nødvendig, men det er de Uvillige, og navnlig er det de Uvillige blandt Geistligheden, der ere Skyld deri. Naar enhver saadan ubetydelig Forandring i Folkekirkens Stilling skal afgjøres ved Lov, kommer man let til at indlade sig for meget derpaa og bliver let for vidtløftig. Naar man saaledes taler om „Kirken“, kan der være Spørgsmaal om, hvilken Kirke der menes. Der er Forskel paa det reent kirkelige og det folkekirkelige; men om det folkekirkelige anseer jeg det for at være en given Sag, og for at have været det i mange Aar, at det ordnes af Kongen og Rigsdagen i Forening ved Lov.

L. Jensen: Det kunde maaskee ikke være aldeles overflødig, om ogsaa en Lægmand udtalte et Par Ord angaaende dette lille Lovforslag. Jeg finder, at det er temmelig uskyldigt, allerhelst efterat vi have hørt af den høitærede Kultusminister, at det egentlig er overflødig, idet det for det Meste kun gjen tager det, der er bestemt ved Anordningen af 2den Oktober 1862. Derfor kan jeg heller ikke ret begribe, at det kan møde saa stor Modstand, og at man, som den ærede Landsthingsmand her ligeoverfor (F. Nielsen) udtalte, behøver at være meget varsom med at vedtage dette lille uskyldige Lovforslag. Jeg synes